

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le trikrat na teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Socialistične stranke Jugoslavije.

Stane mesečno 25 Din, začasno 15 D.
za inozemstvo 35 Din, začasno 20 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati)

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Zaspana Ljubljana.

Etbin Kristan je bil zelo potrpežljiv. Mnogo izkušenj je imel med našim delavstvom in poznal je nizko stopnjo izobrazbe ljudstva, zaverovanega v nebesa in pokorno prenašajočega vse trpljenje v tej „dolini solz“, ki je samo predpriprava za nebeško glorio. Mož Etbinovega duha ni mogel upati, da bo s takim ljudstvom mogoče premagati brez truda reakcijo, izvršiti socialno revolucijo in ustanoviti socialistično družbo. Ker pa je kot socialist imel vse to za cilj, se je trudil na vse načine, da premaga nevednost in da dvigne delavsko izobrazbo. In čim bolj se je trudil, tem večje težave je imel, tem več zaprek je videl, tem bolj oddaljen se mu je zdel cilj. Vendar ni bil nestrpen, predobro je vedel, da brez muke ni moke in da brez boja ni zmage. Z neverjetno potrpežljivostjo se je oborožil —

Ko se je tako deset let trudil med našim delavstvom, ga najdemo 1. 1906 kot urednika takratnega slovenskega socialističnega tednika „Rdečega prapora“. Kdor se še kaj spominja ali pa kdor ima priliko pogledati zdaj v takratno glasilo naše stranke, bo tudi pritrdil, da je bil Etbin K. neverjetno potrpežljiv. Tam čitamo n. pr. pod naslovom Iz stranke tole: „Prizadetim sodrugom se naznanja, da je spor med sodr. Linhartom in Čobalom poravnán“. Ko bodo rudarji pisali zgodovino o tistih časih, bodo tudi drugi, ki teh časov ne poznajo, pritrdili, da je šla Etbinova potrpežljivost predaleč in da je tudi stranka zaradi tega mnogo trpela — seveda, če bi bil bolj strog, bi bila stranka morebiti res kar zaspala, zavednosti je bilo takrat zelo malo!

Vendar o Ljubljančanih čitamo v „Rdečem Praporu“ z dne 5. januarja 1906 tole:

Proč z nemarnostjo! Za nedeljo je bil sklican ljudski shod, ki naj bi se vršil v areni „Narodnega doma“ v Ljubljani z dnevnim redom: 1. Kaj bo z volilno reformo? 2. Delavsko časopisje. Shod se ni vršil. Odpovedal ga je sklicatelj sam, ker se je zbralo v areni samo okrog 200 udeležencev. Razumemo, da ima vsaka stvar svoj vzrok; morda je bil Silvestrov dan res ponekod nepripraven za shod, menda tudi agitacija ni bila tako živahna, kakor bi morala biti. Ali vse to ni zadostno opravičenje za preslabo udeležbo. Pravimo preslabo — z ozirom na dnevni red. Za marsikateri predmet bi to zadostovalo. Ali kadar se govori o volilni reformi, mora biti po vsem, kar so ljubljanski delavci že storili, njih zanimanje veliko bolj očitno. Sodrugi, ki mislijo morda, da je volilna reforma že popolnoma zagotovljena, se zelo motijo. Delavci se nimajo zanašati na nikogar, kakor na svojo lastno moč in to morajo pokazati. Kar je ministrski predsednik Gautsch obljubil, je še prav malo in če ne bi imela volilna reforma druge garancije, bi stala na dokaj slabih nogah. Da je vlada obljubila načrt, je pripisati velikanski volji avstrijskega delavstva in energija barona Gautscha bode segala tako daleč, kakor energija delavcev. Stranke, ki imajo večino v državnem zboru, so v duši z malimi izjemami vse nasprotne splošni in enaki volilni pravici. Večinoma jo presojajo samo z nacionalnega stališča, pa iščejo glasovite „kautele“, da si zavarujejo svoje koristi. Nemci hočejo čuvati svojo hegemonijo v državi. Poljaki hočejo ostati v Galiciji absolutni gospodarji, vse slovansko nacionalne stranke bi rade pridobile popolno pravico in še obresti povrli. Krščanski socialci hauzirajo s svojim petletnim bivanjem v volilnem okraju; nemški liberalci modrujejo o „davčni moči“; slovenske stranke trdijo, da nobena dežela ne sme izgubiti ne enega mandata, tudi če jih ima več, kakor ji gre po številu prebivalcev. To je to-

liko nasprotnih zahtev, da se iz njih nikoli ne bi izlegel pameten zakon. In baron Gautsch se hoče pogovarjati s strankami. Slišati hoče njih egoistične želje, ki streme za popačenjem splošnosti in enakosti. Volilna reforma pa zanjima v prvi vrsti delavce in delavce mora slišati ministrski predsednik, delavce mora slišati tudi državni zbor. Nikakor torej še ni čas, da bi delavci odložili orožje, a če bi bili shodi za volilno pravico tako obiskani, kakor zadnji, bi vlada mislila, da je delavska energija pojenjala, in da lahko reformira volilno pravico kakorsibodi. Vse dosedanje gibanje, vse velikanske nastope delavstva pa bi smatrala za igrarijo, za komedijo.

Kdor pozna dušo našega delavstva, ve dobro, da noče odjenjati od svoje pravice in da je res pripravljeno na najintenzivnejši boj za splošno in enako volilno pravico. Ali v sedanjem času ni dosti, da je delavec samo v duši prijatelj splošne in enake volilne pravice, temveč vsak mora pokazati svojo neizpodbojno voljo. Prepričani smo torej, da v taki zadevi ne bode več tako slabo obiskanega shoda, kakor je bil zadnji, marveč, da se pri prvi priložnosti pokaže odločnost delavstva zopet z isto močjo, kakor tekom celega sedanjega gibanja. Boj ni šala. In če je vse na Slovenskem podobno slami, ki gori nekoliko hipov z visokim plamenom, pa zapusti kupček pepela, ne smejo biti delavci taki. Delo, ki so ga začeli, je treba tudi dokončati — z vso resnostjo. Pri prvi priložnosti torej vsi na krov, pa dokažite, da nima nihče pravice, dvomiti o vaši železni volji.

Tako je pisal Etbinov „Rdeči prapor“.

Torej v boju za splošno enako in tajno volilno pravico je bilo ljubljansko delavstvo tako zaspalo, da je bilo treba shod razpustiti. Bil je Silvestrov večer in ni nam znano, koliko silvestrovskih prireditelj je bilo odpovedanih zaradi preslabe udeležbe in prevelike zasplosti Ljubljančanov. Pač pa nam je znano, da je v Ljubljani na Novega leta dan jutraj vse živo po ulicah in tudi pod Tivoli in na Rožniku, samo naj nikar nihče ne misli, da od zgodnjega vstajenja, ampak od krokarjev, ki sploh še niso šli spat in so tudi po prečuti silvestrovski noči bolj pijani nego zaspali.

In ta Ljubljana je imela vodstvo naše stranke v rokah. Razumljivo je, da so taki ljudje pristaši prvomajskih procesij in odločni nasprotniki resne, javne debate, pri kateri bi se izkazalo, da se pri nočnih krokarijah niso naučili socialističnih načel, ampak le buržujskega izkoriščanja nevednih kmetov, ki prihajajo v Ljubljano za ročne delavce, ker na kmetih ni kruha zanje. Ti delavci v svoji nevednosti gledajo Ljubljano in njeno uživanje in hrepenijo po enakem uživanju, sveda jim mezde ne zadoščajo, zato hodijo le v kinematografe in beznice. „Voditelji“ pa, namesto da bi vzgajali in učili, vodijo to maso samo k volitvam in na procesije, drugače pa pijejo za njen denar in... Ali je čudno, da je po dolgih letih neverjetnega napora Etbin Kristan pri vsej svoji potrpežljivosti in vztrajnosti obupal? Posebno še, ko je videl, da se vseh težko prihranjenih grošev delavstva polaste „voditelji“, stranka pa nima prav ničesar, če ne pleše po volji teh voditeljev. Ko je videl, da so se ti voditelji polastili na neverjetno predrzen način še celo ameriškega daru in uzurpirali Blasnikovo tiskarno — kdo je tako oster sodnik, da bi mu zameril ta obup, saj je on zbral pri ameriškem delavstvu in prinesel v Slovenijo tiste milijone!

Seveda — zamerimo mu, da je bil preveč popustljiv, da je hotel tudi take predrznosti reševati kar na krátko: „Volk in ovca sta se poravnala.“ Zamerimo mu, da ni verjel, da so čiste organizacije več vredne, nego desetkrat večji hlev volkov in ovac. Tako zamerimo tudi vsem tistim, ki sicer odobravajo načela naše stranke, ki pa zahtevajo, naj bomo napram starim sodrugom bolj usmiljeni. Za-

merimo jim to in izjavljamo, da bomo vsako korupcijo brezobzirno popisali, čeprav bi bilo „starim sodrugom“ še tako nevšeč.

Proč z nemarnostjo!

Razno.

DELAVCI! SODRUGI! NE IŠČITE SI KRUHA V KANADI IN V FRANCIJI!

V zadnjem času beži delavstvo kar trumoma v Kanado in v Francijo. Človek bi mislil, da je tamkaj res vse v zlatu, da zlato pada celo iz neba. Toda delavci pozor!

Nedavno sem čital pismo nekega Hrvata, v katerem toži, kako usodepolno da je življenje v Kanadi.

Tamkaj rabijo ljudi za obdelovanje polja. Zasluzi se 40 do 45 dolarjev na mesec, toda od tega zasluzka odtegnejo vsakemu delavcu za nekaj „ažijo“ — zavarovalnino in bogve kaj še vse, toliko, da mu skoraj nič ne ostane. To je torej Kanada! Delavci, ne dajte se varati od agentov!

Nekateri sploh ne mislijo na delo v Kanadi, pač pa le na to, da pridejo enkrat v Ameriko, potem pa hajd v druge ameriške države. Toda dotični se zelo varajo, kajti varnostne oblasti ameriške so tudi o tem že davno poučeno in ne dopuste pod nikakim pogojem, da bi hodilo naseljeno ljudstvo iz Kanade v druge severoameriške države.

Tako v Kanadi. Sedaj pa pogledimo kaj je z naseljevanjem v Francijo. Med velikonočnimi prazniki sta odšla dva transporta delavcev iz okolice Čabarja in Prezida tja, prvega maja pa odide še en transport. Tudi tu sem imel priliko čitati pismo nekega nesrečnega, ki piše: „Zasluzek je tu dober a le za one, ki so obrtniki. Zlasti oni, ki izdelavajo doge za sode itd., imajo dokaj lep zasluzek. Vsi drugi pa smo brez kruha in se nahajamo v največji bedi. Prosjčimo od vasi do vasi in mori nas velik glad.“ Ne mislite pa, da se po Francoskem tako potuje, kakor pri nas!

Francoz je ošaben, sebičen in samozavesten. On reveža niti ne pogleda, zlasti pa še tujca ne. Na drugi strani pa, če se že kateremu omaje srce, vrže revežu najmanj 10 frankov. Toda taki so redki. — Tako torej tudi tam ni vse zlato. Agenti poberejo vse, ker zanjejo lepe provizije, in nekemu trgovcu v Fari ob Kulpi je tak agent celo obljubil 100 [sto] kron za vsakega delavca, ki ga dobi za Francosko. Koliko dobi torej šele agent? — Delavci, bodite pozorni in ne dajte se zapeljati v nesrečo. — K.

Kako jasno sodijo naši delavci, vidimo iz tegale stavka v nekem dopisu na mariborsko tajništvo: „Rekli smo, da je socialistični pravilnik tisti, ki začne pri članstvu. Pravilnik, ki začne pri načelstvu je pa, oziroma ga smatramo za kapitalističnega in s tem smo odkrito povedano obsodili celjski kongres.“

Je ali ni? Listi poročajo, da so francosko-rumunsko pogajanja zastala, ker se Francoska noče obvezati za pomoč Rumuniji v slučaju spopada zaradi Besarabije. Francoska bi nudila tako pomoč le tedaj, če bi tudi Jugoslavija stopila v to čedno pacifiistično vojno zvezo. Jugoslavanska diplomacija pa o kaki proti Rusiji naosteni zvezi baje sploh noče slišati, češki listi poročajo na drugi strani, da so celo vesti o posebni vojaški pogodbi med Francosko in Jugoslavijo preuranjene. In vendar pojdeti koncem maja Pašić in Ninčić s kraljem v Pariz, gotovo ne samo zato, da bi splezala na Eifflov stolp. Nam se zdi, da hočejo diplomati spet skriti, kar si tako želijo izvršiti, ker so pod kakšnim pritiskom — zopet angleškim? — spoznali, da so se oni preuranili z razširjanjem vesti o nameravani pogodbi.

Kratko, jedrnato, bodeče. Italijanski komunisti so postavili laškemu socialistom unitaristom predlog za enotno fronto na Prvega maja. Nato je odgovoril poslanec Matteotti komunistom sledeče: „Če mislite, da ste ravnali v dobri veri, potem je vaš predlog za takšno zedinjenje z nami izdajalci hudoblja. Če ste pa ravnali z najboljšim namenom, tedaj se mi ne nameravamo predati komurkoli za katerokoli sleparstvo. Zato vam sporočamo enkrat za vselej, da vam ne bomo dajali na takšne predloge z vaše strani nobenega odgovora.“ — Ta odgovor je tako izvrsten, da ga še mi z naše strani pošiljamo zaradi enotnfrontarskih poskusov na doktorje okoli „Socialista“ in na doktorje okoli „Glasa svobode“.

MORALA KATOLIŠKEGA „SLOVENCA“

Uredništvu „Slovenca“ v Ljubljani.

V številu 90 Vašega lista z dne 18. aprila t. l. ste pod naslovom „Inozemska pomoč“ v rubriki „Izpred sodišča“ lažno objavili, da sem bil obsojen na denarno globo 50 Din, ker sem se obrnil radi svoje upokojitve [redukcije] na inozemstvo, kar seveda ne odgovarja istinitosti ter Vas pozivljam, da objavite na istem mestu in pod istim naslovom po § 19. tiskovnega zakona v prihodnjem Vašem listu sledečo izjavo:

„Ni res, da sem bil radi prestopka proti domovini obsojen na denarno globo, res pa je, da sem bil oproščen, obsojen pa na denarno globo po § 104 radi kritike. Tudi ni res, da sem se obrnil na inozemstvo za pomoč radi svoje upokojitve [redukcije], res pa je, da tega nisem storil, kar je tudi sodno dokazano in nisem bil niti tega obtožen, res pa je tudi, da sem hotel obvestiti potom omenjenega pisma sorodnike moje žene o vzroku njene smrti, ker so se moja pisma od časa razkritja dolarskih tatvin prestrezala in mi ni bilo mogoče radi tega sorodnikov obvestiti. To bi tudi mogel dokazati ter me je sodišče radi tega omenjeni osebi [Elizi Stöckl] izročeno pisma oprostilo.“

Ljubljana, 18. IV. 1924.

V Vašem cenj. listu ste me že ponovno radi tega napadali, ker je bila večina dolarskih princev Vaše stranke. Še celo ob smrti moje žene ste me v partu zafkavali, kar gotovo ne dokazuje krščanske ljubezni. Nadejam se, da me boste pustili za bodoče pri miru. S spoštovanjem M. Detela.

Ta dopis je poslal s. Milan Detela „Slovencu“. In ta ga ni priobčil. Moralne kvalitete tega pobožnega lista so s tem menda dovolj jasno označene. V takšnih slučajih pa bo znalo tudi ljudstvo premisliti, kdo je bolj bogokleten, ali „Slovenec“, ki ima pri vsaki tretji besedi Kristusa na jeziku, pa se mu pri tem zdi pod častjo biti krščansko pravičen, ali mi, kadar zapišemo, da iščejo duhovniki v procesijah z zlatimi monštrancami zlatega teleta.

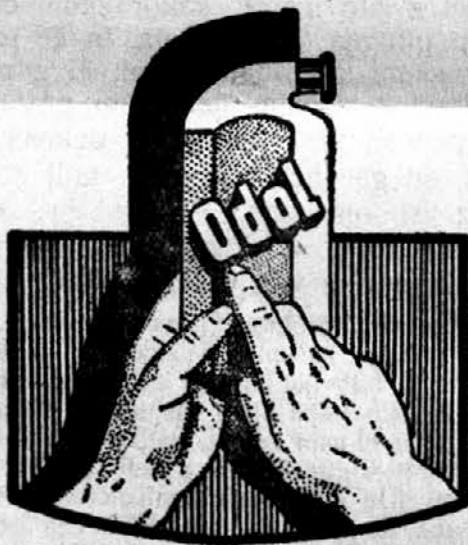
Gospod Simon Kmetec, prodajalec vozniških kart za Ameriko, upravni svetnik Blaznikove tiskarne itd., član nadzorstva Konsumnega društva za Slov. večkratni hišni posestnik v Ljubljani in osrečevalec svojih uradnikov, obenem pometačev in hišnikov, Kocmurjev svak in Kristanov prijatelj, bivši železničar in navaden socialist, zdaj milijonar in dober socialist Kristan-Korunove enotne fronte, sicer pa da ne bo zamere: P. t., ker ne vemo za vsa njegova kraljestva, ta ugledni mož se je pritožil ob priliki obč. zbora Kons. društva za Slov., da „Naprej“ ne mara priobčevati njegovih inseratov. Pa ni nič res to. „Naprej“ sploh ne odklanja inseratov, samo to pravico si pridržuje, da v tekstu govori resnico o raznih izkoriščevalskih firmah, čeprav imajo zadaj svoj inserat. Zgodilo se je, da je kakšna firma potom inserata iskala delavcev. Spredaj smo pa povedali, da je tam stavka in da naj delavci ne hodijo tja za stavkokaze. Drugače v našem listu sploh ne more biti in je tudi strankin pokrajinski odbor lani izrecno sklenil, da je smer lista eno, inserati pa drugo. Kdorkoli pošlje in plača inserat, vsakemu naj se ustreže — saj smo še celo Kamenaroviču in Kristanu ustregli in objavili naročene objave, obenem pa se seveda v listu prav nič nismo ozirali na to, ampak povedali o bankah tisto, kar smo smatrali za resnično in za delavstvo potrebno da ve. Tako smo tudi Kmetcu objavljali njegov inserat, ustavili smo ga šele, ko ni hotel plačati. Za vse leto 1922 nam je bil dolžan in se izgovarjal, da nima denarja. Kako pride proletarski list do tega, da bo delal zastoj za milijonarje?! Tudi je hotel utrgovati in barantati — uprava „Napreja“ pa ni imela prav nobenega vzroka, zakaj bi naj imel on nižji tarif, ker Zarjanov nismo priznavali za sodruge in jih tudi zdaj ne priznavamo, ko se imenujejo Korunovci in imajo namesto „Zarje“ za svoje glasilo „Socialista“. — Če pa pošlje in plača inserat po tarifu, ki je jasno natiskan na glavi „Napreja“ mu ga bomo gotovo objavili točno po njegovi želji, pa čeprav zraven napiše, da so „Naprejevi“ članki o prodajanju živega mesa v Ameriko — trparija. Tudi uspeh bodo imeli njegovi inserati v „Napreju“, ker pride „Naprej“ mnogokrat v roke ljudi, ki čitajo samo inserate. Proti temu stranka ni mogla ničesar ukreniti, zato je sklenila pisati vedno tako, da mora delavec sam premisliti, kaj je prav in kaj ne, prav nič pa se ne bo ozirala na tiste, ki čitajo samo inserate.

Posledica deževja in zime. Med Brodom ob Kupi do Čabarja je razušila voda na več krajih cest. Tudi so se utrgali zaradi hudournikov ponekod plazovi, ter zasuli ceste, travnike in še tisto malo polja, kar ga je. Prebivalstvo, ki že itak nima zasluzka, se nahaja v veliki bedi.

Trboveljska premogokopna družba je v Kočevju odpustila več sto delavcev, rudarjev. Pravijo, da ni prometa, toda, kje da tiči pravi vzrok, to vedo zavedni delavci precej dobro.

Pa prav zares čudni oziri! V Ameriki je umrla slovita italijanska igralka Eleonora Duse. Na stara leta jo je beda prisilila, da si je morala iskati sredstev za življenje, ker ima italijanska buržoazija pač mnogo smisla za krvava komediantstva režimskih razbojnikov, nima ga pa za delo svojih najboljših ljudi. Ob tej priliki pa je tudi zanimivo čitati, kako

sodi buržujski tisk o tej umetnici. V „Slovenskem narodu“ z dne 25. t. m. smo čitali med drugim n. pr. ta stavek: „Umetnica je bila v nekaterih ozirih zelo čudna, kar pa je v značaju vseh umetnikov. Često-krat jo je hotel videti bližje in govoriti z njo kak princ, pa se je najrajši umaknila...“ Torej, če se kakšna resnična umetnica brani služiti tokemule sifilitično in spolno razdraženemu princu za vlačugo — mi imenujemo vsak poim po njegovem imenu — potem je to „Slovenskemu narodu“ strašno čudna zadeva, ki mu nikakor ne gre v glavo! To je seveda ideologija tistih krogov, ki so se n. pr. že od vsega začetka na vso moč trudili napraviti iz umetnosti in še bolj iz umetnic svinjo, da bi se valjala v blatu njihovih z zlatom odplačevanih svinjarskih instinktov. Mogoče se boste še spominjali, kako smo mi predlansko leto kot edini list na Slovenskem imeli toliko poguma, da se postavimo proti temu umazanemu kapitalističnemu mišljenju v zvezi z razmerami v ljubljanskih gledališčih. Tudi se boste spominjali, katerim krogom je takrat veljal naš boj. No, in sedaj je še vedno videti, da se ni takratna ideologija teh krogov prav nič spremenila. To je razumljivo, ob-čudujemo pa tiste slovenske umetnike, ki se ne žene-irajo podpirati in prispevati v javne razglaševalce te umetnostno-svinjarske morale! V istem „Narodu“ smo se srečali še z drugačnimi dokazi njegove brez-pogojne potrebnosti za vzgojevanje zdravih možganov med našim narodom. Govori o nekaterih nameranih poskusih, da se doseže s planetom Marsom oz. z njegovi domnevanim prebivalstvom zveza potom električno svetlobnih žarkov. In pravi: „Kdor ve, koliko svetlobnih let, mesecev in tednov je Mars od nas oddaljen, lahko izračuna, kdaj prispe odgovor z Marsa.“ Kdor ve, da se merijo s svetlobnimi leti pota, ki jih preleti svetloba od ene zvezde do druge, kdor ve, da naredi svetloba v eni sekundi okroglo 300.000 km in da se more Mars od zemlje oddaljiti kvečjemu za okroglo 400 milijonov kilometrov, ta si bo znal izračunati, da se domnevani odgovor z Marsa na zemljo ne bo podil cela svetlobna leta, mesece in tedne skozi nebesno prostorje, temveč kvečjemu 20 minut! Kaj naj rečemo o takšnem ignoranstvu, ki ga kaže „Slovenski narod“ v naj-preprostejših znanstvenih računih? Samo to rečemo, da poleg umetnikov tudi različni resni znanstveniki sodelujejo včasih pri tem glasilu vsega ignoranstva. Za možgane naše inteligence, ki je poleg tega največji odjemalec in požiralec „Narodovih“ pa vseh drugih buržujskih listov bedastoč, je to huda ob-sodba.

Obdrži zdravo telo,
Za usta, zobe grlo...
Odol rabi!

Misli boljše!

Grško republiko je priznala tudi Italija. Kaj pa naša buržoazija? Ali tej grški republikanizem nič ne diši?

Pacifist Massaryk odpotuje v Italijo, da sklene z njo vojno zvezo, kakor jo je sklenila Češkoslovaška s Francosko. Je pač težko biti buržujski pacifist in pri tem ne kokerirati s puškami.

Rumunska vlada je razglasila, naj bodo vsi moški do 42. leta pripravljani, da pojdejo v slučaju poziva takoj pod orožje. Trocki je dejal te dni na železničarskem kongresu v Moskvi: „Rusija ne potrebuje ne angleškega in ne evropskega kredita, pač pa mora skrbeti za kar največji razvoj vojne kemije in za zgradbo letalstva, ker je današnji položaj nevzdržljiv.“ Tudi „socialističen“ militarist je težko biti, ne da bi pri tem pozabil na socializem, popolnoma pa se ohranil militarističnega zverstva.

Stavka budimpeštanskih stavcev je sedaj ponovno zmagovito končana.

Odprava plemstva v Italiji. Mussolini je izdal naredbo, ki zelo omejuje nošenje plemiškega naslova. Tisti, ki so bili podeljeni od l. 1870. dalje, se sploh odpravijo. — S čimer seveda še ni rečeno, da bi se Mussolini še nadalje ne imenoval „il duce“ [vojvoda, knez], njegovi banditi pa „plemeniti junaki“.

Pri Bellinzoni, pred vzponom v šentgothardski predor, sta trčila dva brzovlaka s silno močjo drug v drugega, Poročajo, da so izkopali iz gore-

čih razvalin nad 30 mrtvecev in 50 ranjencev. Med mrtvimi je bivši nemški državni tajnik Helfferich.

Na Nemškem je vložilo 27 strank kandidatske liste za te volitve. Priznanih je bilo 23, med temi so tri socialistične, zedinjena, Ledebourjeva in Liebknechtova neodvisna. Tudi nacionalisti so zelo razcepljeni. Volilni boj se v splošnem mirno izvaja, le komunisti pa fašisti se skoro vsak dan malo med seboj pokoljejo, čeprav je znano, da skušajo svojeti svoje pristaše spraviti z najbolj desničarsko reakcijo.

Preseljevanje narodov v kapitalistični dobi. V teh dneh poročajo listi o velikih obiskih inostrancev v razna italijanska in francoska mesta. V Pariz se jih je že dosedaj toliko nagnetlo, da se morajo oblasti s to zadevo baviti, kakor da gre za kakšno uimo. Zmanjkalo je stanovanj popolnoma, tako da bo moralo vojno ministrstvo dati celo vrsto vojarskih barak na razpolago. Oblasti so sklenile, da se bodo tuji, ki so brez sredstev, pognali čez mejo. — Ta zadnji dostavek pove vse, zakaj je prišlo toliko tuincev v tem lepem spomladanskem času v Pariz, kaj bodo tam delali in zakaj niso francoske oblasti vseh pognale preko granice, temveč samo tiste, „ki so brez sredstev“. Pa še pravijo, da vladata revščina in potrlost na svetu!

Angleška neodvisna delavska stranka je imela v Yorku svoj letni zbor, na katerem je sprejela razne važne resolucije, med drugimi tudi to, da bo z vsemi močmi podpirala skupno vlado delavske stranke. Sprejela je tudi poziv na vso Evropo, naj se združi po vzgledu ameriških Združenih držav. To je dobra misel in zelo stara. Samo bo treba prej naseliti severni tečaj z diplomati vseh evropskih držav.

Tudi statistika. Londonski parlament je imel pred tednom burne debate zaradi uvedbe poletnega časa. Večina govornikov je bila proti predlogu, glasovalo pa je zanj 169 poslancev, 129 proti. Zanimivo je, kako so ob tej priliki razni govorniki utemeljevali svoje nazore o poletnem času. Oni iz mest so dokazovali, da vpliva poletni čas zelo dobro na zdravje otrok in zadržuje degeneracijo mestnega prebivalstva. Bivši naučni minister Fisher je povedal, da je prej nekoč poslal na najrazličnejše vzgojiteljske strokovnjake okrožnico, naj se izjavijo o vplivu poletnega časa na šolsko dečo. Med temi strokovnjaki se jih je izjavilo 182, ki so imeli izkušnje že s 3.200.000 otrok, zelo ugodno o njem, 89, ki so zastopali 1.600.000 otrok, pa so bili proti. Proti takšnim poletnemu času prijaznim govornikom pa so utemeljevali spet drugi govorniki, oni z dežele, da bi sprejetje predloga škodovalo — kravam. Ne glede na takšne ugovore je večina poslancev glasovala za uvedbo poletnega časa in sicer za trajno od prve nedelje v aprilu do začetka oktobra.

Centralna komunistična kontrolna komisija v Moskvi je izključila iz stranke Angeliko Balabanovo, med ruskimi komunistinjami gotovo eno najboljših in vsaj po čistoti svojih načel in dejanj zelo znano. Izključili so jo baje zato, ker simpatizira z italijanskimi maksimalisti, onimi okrog „Avantija“, Balabanova je delovala namreč že pred vojno dolgo časa v laškem socialističnem ženskem gibanju, bila je tudi članica „Avantijevega“ uredništva. Kako so vsepovsod cenili njeno delo, je videti najboljše iz tega, da je bila 1919. leta izvoljena za tajnico v izvršni moskovske internacionale. Ker se ni strinjala z razdiralnim delom moskovskih diktatorjev med delavskimi gibanji vsega sveta, je predlanskim odpotovala iz Rusije. Sedaj so jo izključili in jo blatio iz komunistične centrale tako, kakor znajo samo oni. Na podoben način je bilo izključenih v zadnjem času že precej in sicer najboljših komunističnih voditeljev. Mi ne vidimo v tem nič drugega, kakor da se hoče buržoazna klika, ki prevladuje danes v vodilnih krogih ruskega komunizma, iznebiti vseh čistih in marksistično mislečih elementov, da bi potem v miru seljala rusko „socialistično“ republiko popolnoma v kapitalističen kurz. Smo radovedni, koliko časa bo še trajalo, ko bo Rusija tudi oficialno priznana za kapitalistično državo. Takrat bo marsikateri prepričani komunist, ki danes noče nič videti nič slišati, debelo gledal. Pa to je potrebno. Kakor je bilo potrebno, da pride komunistični val in razkrije korupcionarnost ter povodenelost starega voditeljskega socializma, tako mora biti, da pride tudi za komuniste še kaj težjih preizkušenj, in jih opozorijo, da je korupcija povsod neizbežna, kjer so voditelji edini bogovi.

V indijskem Pandžabu je kuga v zadnjem času pobrala nad 50.000 ljudi.

Amerika je skozi usta svojega predsednika zopet izjavila, da ne pristopi k Zvezi narodov, da pa je za to, naj Nemčija dobi mednarodno posojilo. Amerika je v svojih kapitalističnih nazorih zelo praktično dosledna: Zveza narodov, zveza kapitalizma vsega sveta, ne nudi nobenih dobičkov, krediti Nemčiji pa se dobro rentirajo, če danes ne pa po sedmih letih.

Turnir šahovskih svetovnih mojstrov, ki se je vršil te dni v New Yorku, je končal z zmago dr. Emanuela Laskerja. Capablanca, ki je od svoje zadnje zmage nad dr. Laskerjem veljal za prvega svetovnega mojstra, je dobil le drugo darilo, Rus Aljehin tretjega. Je pa čudna zadeva s temi svetovnimi mojstri. Kdor se nekoliko razume na šahovsko igro, na boljše šahovsko igro, se bo moral začuditi, da je bilo na tem turnirju samih velikanov med igranimi 110 partijami nič več nič manj nego 38 remijev, neodločenih iger. Iz tega bi bilo skle-

pati, da so ti veliki mojstri veliki bojazljivci, ki se sicer dobro razumejo na tehniko šahovskega igranja, veliko manj pa na duh šahovskega igranja, pri katerem je treba imeti res precejšnjo mero duha. Njih igra gre bolj za tem, da ne izgubijo, nego za tem, da zmagajo.

Gradivo za majhno študijo o ameriških socialnih razmerah. Ameriška liga za varstvo človeškega življenja je izdala statistiko o lanskem samomorih v Združenih državah. Teh je bilo torej 12.948, moških 8632, ženskih 4316. Najstarejši samomorilec je štel 97 let, najmlajši — 6. V samem New Yorku si je vzelo l. 1923, 879 ljudi življenje. Tu je bilo opaziti zelo močan val samomorilstva posebno pred božičnimi prazniki, ko se je ubilo poprečno vsak dan 10 ljudi. Strašno je število otroških samomorilcev. V zadnjih petih letih znaša to število 40.000 otrok!

Oblačja smrt. Neki ameriški učenjak je iznašel uspešno metodo za pobijanje oblakov. Kadar se mu jih zljubi malo razčistiti, se dvigne z aeroplanom in trosi nad njimi elektriziran pesek, okoli katerega se zgošča vodna para, ki se spusti nato v debelih kapljah na zemljo. Listi poročajo, da zadostuje 40 kg takšnega peska, da razženejo do pet štirjaskih kilometrov najgostejših oblakov. V bodoče, kadar si bomo v meglenih in oblačnih dneh zaželeli solca bo torej treba, da se dvigne samo nekaj aeroplanov s potrebnimi pripravami in nebo se bo razčistilo. Baš letos bi bilo zelo umestno, napovedati oblačni nadlegi energičen boj. Če bi človeštvo ne bilo tako zaručano v medsebojnem sovraštvu, če bi imeli njegovi vodje nekaj več volje baviti se s takšnimi problemi namesto s korupcioniranjem, bi bil izum ameriškega znanstvenika danes že splošna last vsega človeštva.

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter že čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih stelenic 214 dinarjev z 10% doplačilom razpošilja: lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja. Elzatrž št. 252 Hrvatsko.

NA DAN SODBE.

[Kritika s podeželskega odra.]

Anton Cestnik je reven možakar s številno raztrgano rodbino. Stanuje v šupi kmeta Komana, župana in „očeta ubožnih“. Nikjer ne more dobiti dela. Radi njegovega slabega imena in že znanih kazni se ga vsak izogiblje. V koliko je te kazni zaslužil, ne vpraša nihče, pač pa stresa vsak svoj pogum nad „zločinskim“ Cestnikom in tudi nad njegovo nedolžno rodbino. Ker Cestnik ne dobi dela, je prisiljen kot lovski tat streljati brez dovoljenja v graščinskem gozdu divjačino, da z družino ne umre od lakote. Nekoč ga zaloti logar ter ustrelj nanj. V silobranu sproži tudi Cestnik in ubije Debeljaka. Berači, katerim je pošteni Cestnik trn v peti, ga črnijo priglavljeni ohravnari, kolikor morejo, logarjeva žena pa je v dvomu o njegovi krivdi in prosi zanj oprostitev. Na poti v mesto k tej obravnavi je žena spoznala Cestnikovo rodbino. Komana je svoječasno ponudil logarju par volov, če ga ne nazuani kot lovskega tatu. Tisto pismo izjavo ima v rokah logarjeva žena in s sklicevanjem na njo prisili Komana, da obdrži Cestnikove v šupi da obljubi popraviti šupo itd. Pri glavni obravnavi izjavi logarjeva žena, da bi ona Cestnika ne obesila, ker ni zloben človek. Cestnik nato prizna, da je ustrelil logarja v silobranu in prosi njegovo ženo oprostitev. Državni pravdnik zahteva smrt na vešalih, pa ni zmagal, Cestnik je bil oproščen: „Kjer je govorilo usmiljenje, tam nima sodnija nič pristavit!“ „Na dan božje sodbe bo že sojen.“

Dne 21. tm. popoldne je to igro igrala zabukovska „Svoboda“. Občinstvo je svojo kritiko izrazilo čisto na kratko: „Ah kako je to lepo!“ Jaz bi torej omenil igranje kot tako le v kratkih potezah. Dobro bi bilo v prvi vrsti, da se vsak igralec uživi v svojo vlogo, da pokaže gledalcu res tistega človeka, ki ga mora pokazati, ne da se samo govorov na pamet nauči. Logarjevi ženi Marti se je poznalo, da še ni imela prilike objokovati smrti drage osebe, Cestnikova Jerica je tudi kazala, da ni preveč navajena revščine in glasu ni nič izpreminjala. Sodni dvor [sodnik, drž. pravdnik in pogovornik] se bodo uradne dostojanstvenosti že privadili, če bodo še večkrat nastopali. Komana je bil premalo lopovski, tudi se mu ni videlo, da se logarjeve žene in njenega pričevanja kaj boji. Hrnovski je bil tudi premalo, podobno kakor oni berači razen Černeta. Ta je jasno izražal, da ni prvič na odru. V ostalem uvažujem kritiko občinstva, četudi se je vedlo to občinstvo v nekaterih slučajih prav nesramno. Videl sem, da je navajeno prihajati na igre samo za zabavo, brez volje poglobiti se v bistvo stvari in se tako — razen zabave — tudi vzgajati. Za kulturo je premalo dovzetno. Podeželske kulturne delavske postojanske čaka se težko delo, zato le vztrajno naprej!

Olajšajte nam delo! Vsak naročnik, zaupnik in vsak odbor naj se potruži in naj pri vsaki denarni pošiljki napiše na srednji del položnice, za kaj velja plačilo. N. pr. „Naprej“, „Ljudski glas“.

„Krst sv. Vladimira“, „Koledar 1924.“ itd. Pri zneskih, ki obsegajo več pošiljk skupaj, pripišite tudi znesek. N. pr. „Ljudski glas“ 15.—, koledar 36.— tisk. skl. 9.—. Na ta način boste vsi mnogo pomagali strankinemu knjigovodstvu. Tako bo vsak znesek lahko takoj vpisan na pravem mestu in ne bo nikdar treba zelo zamudnih prenosov z enega računa na drugega. — Če je premalo prostora, se poslužite kratic: za Naprej — N; za Ljudski glas — Lg; za obračun — obr; za koledar — k 24. za „Socializem in vera“ — Sv; za tiskovni sklad — ts; za sklad proti roparskim vitezom — rv; za Vorwärts — V. Zneski za obračun ni treba, da so posebej razvrščeni, če pošiljate sočasno tudi pismeni obračun. Če pa pošiljate denar prej [kar je napačno] morate razdeliti članarino in pristopnino od naročnine in drugih plačil. Za stvari, ki niso običajne, je treba napisati celo besedo. Če pošiljate kaj za poravnavo poslanega računa, napišite: račun št. ... Za „Slogo“ veljajo tudi položnice 13.321, dokler ne bo njen naslednik „Skupni dom“ imel novih, lastnih. Pripišite pa vselej „Sloga“ hr. vl., ali delež, ali račun št. ... itd. Kdor bo ustregel v teh malenkostih si ne bo nakopal posebnega dela, strankinemu uradu bo pa zelo mnogo dela in nereda odpravil in s tem pomagal vsej družbi in tako tudi — sebi.

RAZPORED PRVEGA MAJA V CELJU.

Po sklepu majskega odbora za Celje in okolico se bo proslava Prvega maja vršila na sledeči način.

Na predvečer 30. aprila bosta priredili kulturni organizaciji „Svoboda“ in „Naprej“ v Celju ob pol 8. uri v veliki dvorani Narodnega doma. pri pogrnjenih mizah kulturni večer s sledečim sporedom:

1. Tamburaški zbor „Svobode“: Tihim koračkom, koračnica.
1. Deklamacija o delu.
3. Del, pevsko društvo „Naprej“: Prvi Maj.
4. Tamburaški zbor „Svobode“: Savski valovi, valček.
5. Dramatični odsek „Svobode“: Dva svetova, soc. slika.
6. Tamburaški zbor „Svobode“: Hrvatsko kolo.
7. Del, pevsko društvo „Naprej“: Noč na moru.
8. Dramatični odsek „Svobode“: Opuščen, soc. slika v 1. dej.
9. Tamburaški zbor „Svobode“: Vatrogasci, koračnica.
10. Del, pevsko društvo „Naprej“: Gorjanska.
11. Dramatični odsek „Svobode“: Samoosvojevanje, slika.
12. Tamburaški zbor „Svobode“: Na valovih Jadranskega mora, valček.
13. Del, pevsko društvo „Naprej“: Vahilo.
14. Tamburaški zbor „Svobode“: Kroz vatro, koračnica.

Vstopnice za ta kulturni večer se dobijo pri vseh zaupnikih strokovnih, kulturnih in političnih organizacij, nadalje v Delavskem tajništvu, Vodnikova ulica 3 in v Konsumnem društvu, Kralja Petra cesta.

Dne 1. maja ob pol 10. se bo vršilo manifestacijsko zborovanje na Dečkovem trgu, za slučaj slabega vremena pa v veliki dvorani Narodnega doma.

Dohod na zborovanje se bo vršil po skupinah. Glavno zbirališča za vse predkraje, Štore, Pečovnik, Gaberje in tudi za mesto Celje je v Gaberjah pred Sokolskim domom.

Vse skupine morajo biti na glavnem zbirališču ob 9/4 na 9. Ob 9. odkorakajo na Dečkov trg kjer bo manifestacijsko zborovanje.

Odbor za proslavo 1. maja v Celju.
Delavsko tajništvo
Vodnikova ulica št. 3.

Dopisi.

Celje. Kapitalistična trdovratnost je spravila delavce do obupa — pri Majdičevi veletrgovini in parnem mlinu v Celju. Posegli so po skrajnem sredstvu, po tatvini. Pretekle dni so stali na zatožni klopi pred okrožnim sodiščem v Celju nekdanji pridni in pošteni delavci, ki so bili več let zaposleni pri Majdiču. Med njimi Franc Kasestnik, skladiščnik iz Trnovelj, Josip Možina, kovač iz Spodnje Hudinje. Al. Gračner, skladiščnik na Ostrožnem. Omenjeni so ukradli pri Majdiču med časom svoje zaposlenosti v letu 1923 večjo množino kositra, razno jedilno orodje in pile. Tatvino je izsledila celjska policija, ker so goriomenjeni ukradeni blago pri nekem celjskem peku hranili in v Maribor prodajali. Kaznovani so: Kasestnik 6 tednov, Gračner 4 tedne in Možina na dva tedna poostrenega zapora. Mi tatvino seveda odločno obsojamo, čeprav se ljudje, ki so tatvino izvršili, izgovarjajo na slabe gmojne razmere in nizke plače, in to ravno tisti, ki so bili pri Majdiču najbolje plačani izmed ostalih 20 delavcev. Dobro je, da so položili svoječasno zaupniška mesta, ker niso imeli čisto vest, [tisti, ki Kasestnika poznajo, vedo, da je nosil težko zlato verižico na telovniku.]

Trbovlje. Ko sem prečital „Naprej“ št. 32. sem se nehoti spomnil naše trboveljske Orjune in njenega člaustva, kako je ob priliki lanske rudarske stavke zvesto stalo na strani Trboveljske družbe. Noben poduradnik [in ti tvorijo danes precejšnji del Orjune] ni stal na strani delavcev, ampak vsi brez izjeme so pokazali, da jim je interes Trboveljske

družbe bolj pri srcu kakor pa delavski interes. Ali niste bili vi tisti, ki ste producirali dan na dan precejšnje število vagonov premoga in s tem podaljšali naš boj? Ali se vam takrat ni smilila naša deca, ki je gladna tavalala okrog in prosila kruha? Ali mislite da smo pozabili, kako ste bili vi tisti, ki ste pomagali Trboveljski družbi nas upropastiti? Kje je bila takrat vsa tako velika ljubezen do slovenskega naroda in do nas delavcev? Zdi se mi, da imate ljubezen do nas samo na jeziku. Vsej lani ste to pokazali s tem, da ste pomagali tujerodni Trboveljski družbi ustvariti težke dobičke, nas pa, ki smo sinovi slovenskih mater, ste pustili, da smo propadli! [In to v istem času, ko je njih glasilo „Orjuna“ na vso moč rohnelo proti privzdanim dobičkarjem v Trb. prem. družbi! Takšna orjunaška klerikalna morala dvoličnosti! Op. ur.] Vi, ki pomagate še danes vih-teti bič Trboveljske družbe nad nami in našimi otroci, ki tudi tvorijo del Jugoslavije ali ste storili to in še danes delate tako iz ljubezni do nas in do našega slovenskega naroda ali iz ljubezni do tujerodne Trb. družbe? Zastoj se trkate na prsi in pravite, da ste vi tisti, ki bodo režili delavno ljudstvo izpod današnjega jarma! Da vam ne verujemo, smo vam že dovolj jasno pokazali na vašem shodu dne 30. III. 24. Tako torej, kadar boste v dejanju pokazali to, kar govorite pri raznih „štetanij“ in „urbanij“, takrat bomo pa dalje govorili, dokler pa tega ne storite, vam bo Trboveljska družba še izplačala nagrado za to, daste ji pomagali zlomiti stavko, delavstvo vas bo preklinjalo in vam klicalo: Izdajalci! — Eden, ki vam ne zaupa.

Celje. „Banka se bo zidala na akord“. K našim noticam pod tem naslovom smo prejeli: Nereditno izplačevanje mezd še ni prenehalo. Od 12. 4. do 19. 4. je gospoda ostala dolžna delavcem 6611 Din. Imela je namen, da k praznikom sploh ne bo nič izplačala. Neki razrednozavedni delavec pa je takoj nastopil in povedal, da bo šel na policijo in napravil ovadbo radi poskusa goljufije. Gospodje okrog stavbnega vodstva ali bolje rečeno gg. akordanti so takoj nekaj raztrganih dinarjev skupaj spravili in človeku, ki se je bojeval za pravice, dali knjižico. Takšen je „red“ pri akordantih. — ZIDAR.

Celje. Otvoritev javne knjižnice. Celjski javnosti naznanjamo, da se je knjižnica „Svobode“ preosnovala v javno knjižnico. Ta knjižnica, ki se je dosedaj kot društvena knjižnica nahajala v Korenovi prodajalni v Gosposvetski ul. št. 3, se je sočasno s preosnovanjem v javno knjižnico prenesla v prostore Delavskega tajništva v Celju, Vodnikova ul. št. 3. Otvorjena je vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 19., ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. Knjige se izposojajo vsakomur po tozadevnem knjižničnem redu. — Odbor javne knjižnice celjske podružnice Delavske tel. in kult. zveze „Svobode“.

Nekaj o celjskih sodrugih. Pred kratkim sem imel priliko, da sem prišel z mnogimi sodrugi iz Celja v dotiko in sem se z njimi razgovarjal o delovanju in razširjanju socialistične ideje. Konstatiral sem, da je dobro razpoloženje od takrat, ko je bila v Celju in okolici ena sama socialistična organizacija, zelo nazadovale in to radi tega, ker je delavstvo s Korenovim in Čebularjevim vodstvom popolnoma nezadovoljno. Žnjima se ne strinja ter jima grozi, da pride za oba pri prihodnjih občinskih volitvah obračun, Istotako seveda za vse druge razdirače delavskih organizacij. Odlikoval pa se je med drugimi debatanti predelavec Franc Štante iz mestnega mlina, ki še danes ne ve, da je hlapec kapitalizma. Tudi sodr. Jelena obžalujem zaradi njegove izjave, češ, da proletariat ne potrebuje zabav in veselice. O tem se bom še oglasil. [Mi sicer ne vemo, kako se je vršil tisti pogovor, če je pa sodr. Jelen samo to rekel, potem se nam zdi, da je pravilno govoril. Proletariat dokler nima časa za globjo izobrazbo, res ne bi smel imeti časa za kakšne napol meščanske zabave in veselice. Te je s. Jelen najbrže mislil in ga je sodr. dopisnik mogoče samo napačno razumel. Op. ur.] Predno končam, moram še nekatere „socialistične“ odbornike iz občine Okolica Celje, ki jim načeluje župan Hrastnik in Čebular, vprašati, zakaj so pozabili, da jih je pri volitvah izvolil proletariat. Sicer pa priporočam za bodoče mešlo in kritač in pa da pojdemo s pravimi možmi na občino, ki bodo znali tam gospodariti v korist proletariata. Po izidu bodočih volitev se vam predstavim.

Celje. [Iz seje obč. sveta mesta Celje.] Odkar je začel klub SSJ pod pritiskom načela javnosti bolj energično nastopati na mestni komun. so gg. iz JDS čisto v zadregi. Že zadnjič smo poročali, da so brezposelne odpravili z anketo, ki še do danes ni sklicana, a za zvonove so dali 5000 Din iz obč. blagajne. S tem so računali, pridobiti si klerikalce poleg narodnih socialcev, ki so jim itak vedno zvesti. Potemtakem bi imeli gospodje zasl-

predmeti, Aida, Ada, Marija, Herku-
les, Konkordia, bombaž, svilu in vol-
ne za jopice, berlinska volna svila za
šivanje ter razne druge potrebščine

D. M. C.

Veletrgovina
Ferdo Schwarz i drug
ZAGREB
Ilica 45. Telef. št. 2-56.
Brzjavni naslov: ŠVADRUG.

gustino večino. Ne samo večino ampak imeli bi s tem sklepčnost (kvorum) brez socialnih demokratov. Kvorum tvori 22 obč. odbornikov z županom vred.

Konstelacija je sledeča:

Demokrati	12	odbornikov,
nar. socialci	6	"
klerikalci	4	"
skupaj . .	22	odbornikov,
Socialdem.	10	"
skupaj . .	32	odbornikov.

Če imajo gg. demokrati klerikalce za seboj tako kakor narodne socialce, potem klub SSJ lahko zapusti sejo a ne more onemogočiti sklepanje, ker je kvorum 22 obč. odbornikov. Teh 22 pa lahko demokrati majorizirajo, kolikor se jim poljubi, ker zmagali z 12 glasovi proti 10 glasovom je lahkota. Torej bi jim zadostovali potem njihovi lastni glasovi. Navzočnost narodnih socialcev in klerikalcev bi bila v tem slučaju potrebna samo zaradi kvoruma. Vzemimo drug slučaj: navzočih je

- 10 demokratov,
- 5 narodnih socialcev,
- 3 klerikalci,
- 6 socialistov

24 vseh skupaj. V tem slučaju sta 2 glasa nad kvorumom. Pri glasovanju bi glasovalo 10 demokratov in 5 nar. socialcev za kak predlog gospode iz obč. koalicije. Imajo 15 glasov proti 9. ter zmagajo. V tem slučaju ne pomaga socialistom drugega nič, kakor da se trije odstranijo da pade število navzočih pod število kvoruma, to je pod 22 obč. odbornikov.

Tak primer se je dogodil na zadnji plenarni seji, ko je bila v dnevnem redu med drugim prodaja obč. hiše v Gubčevi ulici g. Korberju, ki je plačal na javni dražbi vadium in si s tem pridobil pravico kupne pogodbe, ker ni bilo višjega ponudnika. To kupno pogodbo bi bilo treba potrditi že na predzadnji seji obč. sveta. Tedaj je g. dr. Božič kot referent finančnega odseka predlagal, da se naj odloži potrditev kupne pogodbe, češ, da se je „nekdo“ oglasil, ki je voljan dati več kakor g. Korber. Socialisti so že tedaj vprašali, kdo je ta „nekdo“, ki bi več plačal. Finančni referent je seveda zamočkal ime. Na seji 16. 4. se je pa tajnost razkrila, ko je g. dr. Božič brez sklepa finančnega odseka predlagal plenumu, da se naj hiša proda g. Strupiju, ki je pisal občini, da je voljan plačati 90.000 Din [g. Strupi je obč. odbornik in član kluba JDS]. seveda pisal je, ne pa plačal kakor Korber vadium. Sklep prejšnje seje je bil tak, da se mora v slučaju višjega ponudnika dati tudi g. Korberju priložnost, da se izjavi, če ni pripravljen dati še več kakor kateri drugi poznejši ponudniki. S tem se je dala Korberju kot najresnejšemu ponudniku pravica, da dobi vpogled na konkurenčne kupce. Sicer pa bi moral obč. svet vedeti o vsakem konkurenčnem kupcu, če je tudi resnično kupec. Gospodje so hoteli iz te kupčije napraviti nacionalno vprašanje in izigrati tistega, ki je na javni dražbi hišo kupil. Obsodili so Korberja za Nemca itd. Nakar je s. Leskošek obč. svetu dokazal, da je tudi g. Strupi združen z Nemci v tovarni v Gotovljah, ki je pred kratkim importirala Nemce. To pojasnilo je povzročilo, da se je sprejel Korenov predlog, katerega je podprl tudi g. Gobec, nar. socialist, ta predlog namreč, da se zadeva vrne zopet odseku. Na isti seji so hoteli gg. demokrati oddati Glazijo v najem nekemu društvu „Športni klub“, ki bi tvoril avantgardo orjunaške politike v Celju. Zagovarjali so demokrati svoj predlog prav neumno, ker so trdili, da je „Športni klub“ mednarodni in po vrhu še nestrankarski. Sodrugi Leskošek jim je tudi to temeljito ovrgel, od tod tudi ta jeza, da so v „Jutru“ hvalili Korena kot demokrata in v „Novi Dobi“ kot treznega Korena. Leskoška so pa naslikali kot mogočnega politika, ki je Korenu odvzel vajeti in prevzel voziček, da ga je zapeljal v nemškutarsko močvirje. E gospodje, kako ste se urežali! Saj razumemo, da hujskate in spodbujate le Orjuno na s. Leskoška z neutemeljenimi razlogi.

Koren demokrat — Koren trezen in Leskošek nemškutar —. Da, da gospodje, konec je osebnih slavošpevov! Misel organizacije je zmagala povsod, tudi v teh zadevah. [sicer pa ne verjamemo, da je Koren postal demokrat, razen če mu je g. Prekoršek izpolnil pristopno izjavo, kakor je svoječasno bilo s pogodbo v Zvezni tiskarni za tisk „Napreja“. Opr. ur.] Nerazumljivo nam je, zakaj je ravno Koren trezen, ko ni član abstinenčnega društva. Ali pa velja pri demokratih za treznega tisti, ki smatra spremembo kapitalističnega družabnega reda še za nemogočo? In končno kdo je nemškutar? Ali tisti, ki ima ženo Slovenko od slovenskih starišev in ne govori v privatnem nikoli nemško, ter pobija kapitaliste brez ozira na njih narodnost, ali tisti, ki občuje večji del le nemško? Bo že celjska javnost sodila, če demokrati ne znajo.

Levec pri Celju. Hudi jeziki so pri nas narodna morala. Šepetanje, obrekovanje je na dnevnem redu. Najgrše med najgršim pa je to, da se revni ljudje pri ribji komuni ne razumejo. Vsi radi jedo ribe iz lamošnje vode. tistega pa, ki je ribe samo enkrat jedel, naznanijo orožnikom, da ga zgrabijo in oddajo sodišču v Celje in pa petrovški gmajsni. [Če je ta riba ukradena, se mu prav godi. Ni prav pa, da večji tatovi manjše tatiče noter vlečejo, da bi se sami obvarovali. Op. ur.] Orožniki iščejo nato tatove tam, kjer jih ni, a da bi pota ne bila zastoj, se pa malo po feldvebelsko obnašajo napram strankam in bajonete jim kažejo, če ne rečejo na njihova vprašanja da in amen. S tem dosežejo vsaj negativen uspeh, kako poročilo na okrajno glavarstvo, da se je N. N. nedostojno obnašal napram njim. Ljudje iz Levca pa potem kričijo: „Žandarji, žandarji so bili tam . . .“ Onega, ki si je par ribic privoščil izročijo sodniji, da ga kaznuje na denarno kazen 200 Din, okrajno glavarstvo mu da radi „nedostojnega vedenja“ po cesarski naredbi iz l. 1854. še kakih 100 Din navrh za občinske reveže petrovške občine. Tako je in tako bo ostalo pri nas, dokler ne pride kdo, da bo naznanil prav vse „ribiče“ v Levcu, ki jedo ribe in se krohotajo kakor tat, ki vpije: „Primitte ga, držite ga!“ — Občinski nadležnik.

Iz Litije. [Odgovor obrekovalcem pri Bratstvu.] Svoboda v Litiji nima namena druga izobraževalna društva izzivati, obrekovati ali celo v časopisih blatiti, kakor zna to Bratstvo v Litiji. Vendar vam moramo nekaj povedati v vednost in odgovor. V soboto 12. t. m. so se nahajali v restavraciji „Pri pošti“ nekateri člani Svobode in Bratstva. „Nova pravda“ je 19. t. m. nato priobčila napad na Svobodase. G. Jeltnikar, pardon, avtor tega napada ni imel kompletiranih možganov, ko ga je pisal, da je smatral to kot prostaško izzivanje, ker so se člani Svobode med seboj pozdravljali „Živela Svoboda!“ Smešnost njegove jeze leži s tem na dlani. Dopisnik sploh ne ve, kaj napada. in to je najbolje s tem dokazal. ko piše, da je s. Weisbacher predsednik Svobode. To pa ni res, ker je predsednik s. Gajšek. G. dopisnik, glejte torej, kako vas strast zapeljuje v blamažo! Kar se pa tiče sramotnega napada na s. Birjukova, nam bi bilo samo to dovolj povedati, da ga ni Bratstvo izključilo, kakor dopisnik piše, ker je sam sporočil svoj izstop iz tega društva in priključitev k Svobodi. in šele potem ga je Bratstvo „izključilo“. O Birjukovi neolikanosti nam tudi nič preveč ne govorite, ker se tako sami tolčete po kilepetulji. Ali ni bil Birjukov dolgo časa delaven član Bratstva, ki mu je v prvi vrsti dolžnost da vse svoje člane oz. pristaše kakor tudi Birjuka izobrazi, da poslanejo olikani? Je torej za vas zelo nevarno lagati se o njegovi neolikanosti. Gospodje okrog magistratnega Bratstva v Litiji, na vsi svet glede učenja olike vam lahko spregovorimo še veliko! Arhiv glede vaše olike je precej težak, „Nova pravda“, ki svoje Bratstvo v Litiji tako povisuje, naj nikar ne misli, da je tam vse zlato, kar se svetli.

Še ena iz Litije. V soboto 19. t. m. je neki brat od Bratstva s surovimi besedami napadel eno

izmed članic Svobode, jo na javni cesti ustavil ter si ogledoval nje znak Svobode. Nato jo je nahrulil in zahteval od nje člansko izkaznico. Članica, ki se je dostojno obnašala ga vpraša, zakaj se za to zani-ma, nakar ji je odgovoril, da je on zato postavljen. in izvoljen, da kontrolira Svobodo. Ta dični gospod je brat Avgust Jeriha, bivši blagajnik Bratstva, pa si ga litjska Svoboda dovoli vprašati kdo je takrat njega kot blagajnika Bratstva kontroliral, ko niso računni odgovarjali in je primanjkovalo 750 Din! Brata Tekavca pa pozivamo, naj nas za bodoče v gostilni pri Kremžarju pušči popolnoma v miru. Živela takšna kultura! Centralno vodstvo Bratstva naj si jo vzame na znanje.

Inserat

pomeni, da išče tvrdka med čitatelji odjemalcev, pravzaprav dobička. Banke pri naših čitateljih ne iščejo ničesar več. To je

znamenje razredne zavesti pri bankah in pri proletariatu.

Kaj pa druge tvrdke, tiste, ki bi jih sploh ne bilo, če bi jim ne nosil denarja proletariati? Tudi tu bo moralo priti do delitve duhov, mi smo odločni nasprotniki takih „enotnih front“. Kdor inserira samo v „Orjuni“, naj mu nosijo svoj denar orjunci!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

25. IV. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1200

Risalne žebličke, pisarniške sponke, rinčice in kljukice za celje izdelujem v lastni tovarni ter jih raspošiljam debelo in drobno.

Za isto tovarno potrebujem tudi 2 specialna ključavnice, dobra izdelovalca vsorocav (Schnitfmacher) kovinskih izdelkov. Plača dobra, za samce stanovanje na raspolago.

A. Tršan, Jesenice-Gorenjsko

tvornica za železno drobnino.

Prvovrstnega čevljar-skega pomočnika

iščemo. Dobra šolska izobrazba ali s samouštvom pridobljeno splošno znanje je prvi pogoj. Prosilec mora biti vojašine prost. Prošnje z natančno navedbo vseh podatkov in plačilnih zahtev je nasloviti pod „Trajno“ na upravo lista.

Primate

in lakoristite ugodno priliko kadar greste v Celje in nakupite si v veletrgovini R. Stermeckl, Celje

SUKNA

in kamgarna za moške, volne za ženske, platna, celira, hlačevine in druge manufakturne robe. Zaloga velilkanska.

Cene čudovito nizke, ter si radi tega ogromno denarja prihranite. — Trgovci engros cene. Cenik zastonji!

„SLOGA“

nakup. in prod. zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani

je začela zopet poslovati. Po sklepu novega načelstva se sprejmejo za člane samo člani SSJ in KDZ.

Sodrugi, pristopajte!

Delež znaša 50 Din, pristopnina 250 Din. Delež se vplača lahko tudi na obroke, toda polne zadrugne pravice daje le polno vplačani delež.

Prodajajte in kupujte

vse samo pri „Slogi“.

Naslov:

Ljubljana, poštni predal 168 ali pa „Naprej“ v Krškem.

Varčujte!

Svoje prihranke pa vlagajte edino le pri „Slogi“, ki jih obrestuje po 10%. Hranilne vloge se izplačujejo kadarkoli, za slučaj kakih zahrbtnih napadov so pa vezane na 3-mesečno odpoved.

Točasno načelstvo „Sloge“:

ZVONIMIR BERNOT, pokr. tajnik SSJ in KDZ,
JOSIP PASTOREK, blagajnik ljubljanske kraj. org. SSJ in odbornik ljublj. podr. Saveza grafičnih delavcev,
KAROL KISOVEC, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.

Točasno nadzorstvo „Sloge“:

IVAN BARAGA, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.
FRANC WARLETZ, član pokr. odbora SSJ in KDZ.
MARTIN UMEK, član nadzorstva SSJ in KDZ.

Za hranilne vloge jamči „Sloga“ v smislu zakona z dne 9. aprila 1873 z vsem svojim imetjem. Če ne bi zadoščal opravični dobiček tekočega leta, ezervni zakladi in zadrugno imetje, se zasežejo zadrugni deleži. Če pa še

to ne bi pokrilo zavez zadruga, se razdelijo daljša plačila na posamezne zadrugnike v razmerju števila in visokosti vplačanih deležev. Potem se zaveza neha (§ 8 pravil).